

Dữ liệu của bạn có là FAIR?

Tìm thấy được - Findable

Nên có khả năng để những người khác phát hiện ra dữ liệu của bạn. Siêu dữ liệu phong phú nên là sẵn sàng trên trực tuyến trong một tài nguyên tìm kiếm được, và dữ liệu nên được chỉ định một mã nhận diện thường trực.

- Một mã nhận diện thường trực được chỉ định cho dữ liệu của bạn
- Có siêu dữ liệu phong phú, mô tả dữ liệu của bạn
- Siêu dữ liệu là trên trực tuyến trong một tài nguyên tìm kiếm được, ví dụ, một danh mục hoặc kho dữ liệu
- Bản ghi siêu dữ liệu đó có mã nhận diện thường trực

Truy cập được - Accessible

Nên có khả năng cả người và máy truy cập được tới dữ liệu của bạn, theo các điều kiện hạn chế cụ thể khi thích hợp. FAIR không ngụ ý dữ liệu cần phải là mở! Nên có siêu dữ liệu, ngay cả khi dữ liệu đó không truy cập được.

- Tuân theo mã nhận diện (ID) thường trực sẽ đưa bạn tới dữ liệu hoặc siêu dữ liệu có liên quan
- Giao thức theo đó dữ liệu có thể truy xuất được tuân thủ các tiêu chuẩn được thừa nhận, ví dụ, http
- Thủ tục truy cập bao gồm các bước xác thực và ủy quyền, nếu cần
- Siêu dữ liệu là truy cập được, bất cứ ở đâu có thể, ngay cả nếu không có dữ liệu đó

Tương hợp được - Interoperable

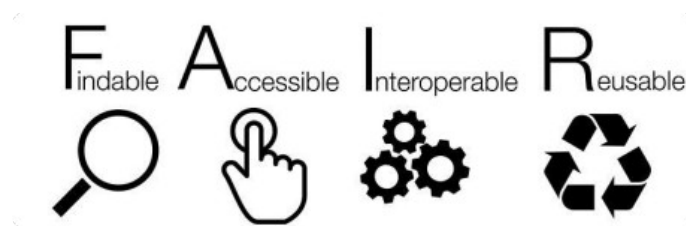
Dữ liệu và siêu dữ liệu nên tuân thủ các định dạng và tiêu chuẩn được thừa nhận để cho phép chúng kết hợp được và trao đổi được.

- Dữ liệu được cung cấp ở các định dạng mở hiểu được và được ưa chuộng phổ biến
- Siêu dữ liệu được cung cấp tuân theo các tiêu chuẩn có liên quan
- Các từ vựng, từ khóa, từ đồng nghĩa hoặc bản thể học kiểm soát được, được sử dụng ở những nơi có thể
- Các tài liệu tham khảo và liên kết đủ điều kiện được cung cấp cho các dữ liệu có liên quan khác

Sử dụng lại được - Reusable

Nhiều tài liệu là cần thiết để hỗ trợ giải nghĩa và sử dụng lại dữ liệu. Dữ liệu nên tuân thủ các chuẩn mực của cộng đồng và được cấp phép rõ ràng để những người khác biết dạng sử dụng lại nào là được phép.

- Dữ liệu là chính xác và được mô tả tốt với nhiều thuộc tính thích hợp
- Dữ liệu có giấy phép sử dụng dữ liệu rõ ràng và truy cập được
- Dữ liệu đã được tạo ra và xử lý như thế nào, vì sao và do ai được nêu rõ ràng
- Dữ liệu và siêu dữ liệu đáp ứng các tiêu chuẩn của lĩnh vực có liên quan

“Dữ liệu của bạn có là FAIR?”, CC-BY của Sarah Jones & Marjan Grootveld, [EUDAT](#). Ảnh CC-BY-SA của [SangyaPundir](#)

Dịch sang tiếng Việt: Lê Trung Nghĩa; Dịch xong: 20/04/2023. Bản gốc tiếng Anh: <https://zenodo.org/record/1065991>